

18. Winkelstraatdistributie 2000

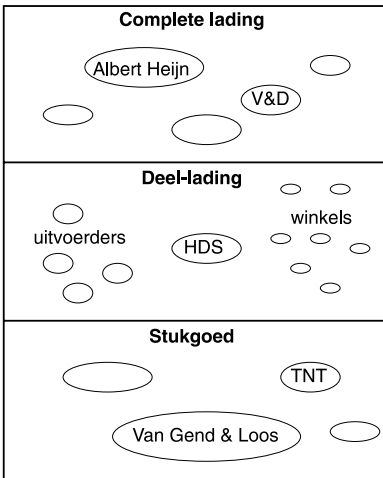
T. van Barneveld Holland Distribution Systems (HDS)

Inleiding

Recente onderzoeken hebben uitgewezen dat rond het jaar 2000 winkelstraten gedurende de dag nog nauwelijks bereikbaar zullen zijn voor **de bevoorrading**. Enerzijds vanwege de infarcten voor en in de steden en anderzijds vanwege de steeds strenger wordende vaak lokale regelgeving inzake de bereikbaarheid van de centra van steden. Gezocht is naar mogelijke oplossingen voor dit probleem. Zo zijn bijvoorbeeld voorstellen voor de bouw van zogenaamde stadsdistributie centra gedaan. Echter plannen in deze richting ondervinden veel tegenwerking vanwege het met name sterk kostenverhogende aspect.

Behoefte bestaat aan een bevoorradingsconcept dat op een economisch verantwoorde wijze afdoende oplossing moet bieden voor bovengenoemde problematiek. Met andere woorden: de roep om massa-individualisering wordt steeds sterker. De problematiek van bevoorrading van winkelketens vraagt om een geheel eigen oplossing. Enerzijds is er geen sprake van 'complete truckladingen', waarvoor een eigen distributeur kan worden

ingeschakeld, anderzijds is ook geen sprake van 'stukgoed', waarin partijen als bijvoorbeeld Van Gend & Loos actief zijn. Dit betekent dat op het gebied van winkeldistributie ('deel-lading') oplossingen op maat nog niet of nauwelijks voorhanden zijn. Om dit gat te vullen heeft HDS een concept ontwikkeld ten behoeve van de bevoorrading van de filialen van winkelketens (zie figuur 18.1).

Figuur: 18.1

HDS is een consultancy bureau waarbij de nadruk van de werkzaamheden ligt bij de

huidige distributievraagstukken, zowel nationaal als internationaal. De activiteiten van HDS bestaan onder andere uit het opzetten en beheren van distributienetwerken, alsmede uit het ontwikkelen van de distributiemethodiek voor deze netwerken. Hierbij is de toepassing van informatietechnologie van groot belang. Bij moderne distributie worden de data- en informatiestromen van groter belang dan de fysieke stromen. Dit vraagt om **hoogwaardige toepassing van IT-systemen**, zoals die bijvoorbeeld ontwikkeld worden door KPMG (zie hoofdstuk 16).

De **winkeldistributie volgens het HDS concept** is gebaseerd op een moderne methodiek en is dan ook kenmerkend anders dan de conventionele wijze van winkelstraatdistributie. Bij de conventionele wijze bezorgt elke winkelketen haar goederen vaak met zgn. 'dedicated transport' bij de filialen. Dit heeft als gevolg veel vrachtautobewegingen in de winkelstraten en op de toegangswegen. HDS beoogt deze goederenstromen op professionele en efficiënte wijze, via 'public distribution', te integreren.

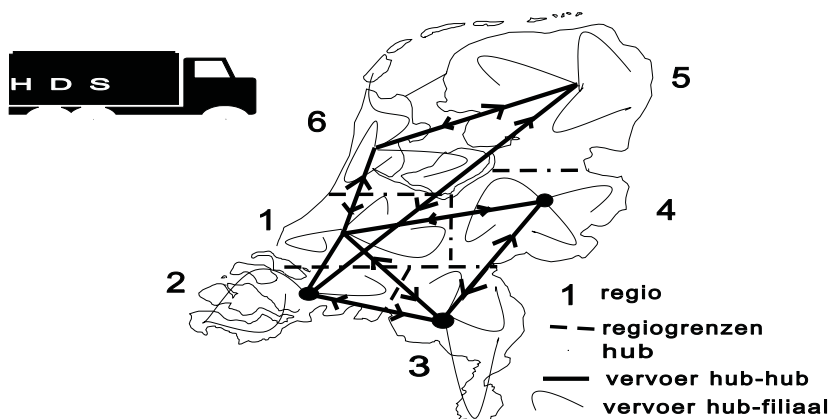
Hierdoor zullen er minder vrachtauto's in dezelfde winkelstraten en toegangswegen manoeuvreren. Het behoeft geen betoog wat de gevolgen voor het milieu, de congestie en de sociale leefbaarheidsaspecten in de stad zullen zijn. Berekeningen hebben aangetoond dat tussen de 25 en 30% van de ritkilometers kunnen worden bespaard. Naast minder kilometers zal er een hogere beladingsgraad gerealiseerd kunnen worden. Tenslotte kunnen de vervoerkosten variabel -en dus beter beheersbaar- worden gemaakt.

Het HDS concept kort samengevat

In het kort komt het HDS concept hierop neer: Nederland wordt op basis van een aantal criteria onderverdeeld in zes regio's. In elke regio bevindt zich één (of meerdere) Distributie Centra (DC's) van winkelketens of groothandelaren. Bovendien bevindt zich in iedere regio een overslagcentrum van het HDS netwerk (hub). De goederenstromen vanaf de DC's gaan, al dan niet via de hubs, in iedere regio gecombineerd met goederenstromen van andere DC's naar de uiteindelijke afnemers.

In de bovenstaande situatie zijn enkele belangrijke fysieke stromen te onderscheiden: allereerst de stroom van de DC's naar de hubs. De meest volumineuze goederenstroom is die tussen de hubs onderling. Vanuit deze hubs ontstaat een fijnmazig netwerk van goederenstromen naar de afnamepunten. Daarnaast zijn er uiteraard nog retour- en doorvoerstromen te onderscheiden.

Dit geheel wordt begeleid en ondersteund door een administratieve-, een informatieve-, en een communicatieve stroom, die evenveel zo niet meer aandacht vragen als de fysieke stroom. In de tekening is het fysieke concept gevisualiseerd.

Figuur 18.2

De goederenstromen die bestemd zijn voor de filialen in de verschillende regio's, worden vervoerd naar de hub van de regio waarin het producerende DC gevestigd is. Deze hub verzamelt alle goederen bestemd voor de andere hubs en sorteert op regio.

Vervolgens worden de goederen in 'bulktransport' vervoerd naar de hub in de regio waarin de eindontvangers zich bevinden. Op de hub worden de goederenstromen samengevoegd met de goederen uit de overige regio's. Sortering van de goederen heeft plaats op bestemming, waarna ze met behulp van een fijnmazig regiodistributienetwerk naar de eindontvangers worden uitgeleverd.

Eventuele complete ladingen voor verkooppunten gaan rechtstreeks naar de eindbestemming. Hiermee worden onnodige overslag- en transportkosten voorkomen.

Van eminent belang in het HDS netwerk is het verloop van de administratie-, de informatie- en communicatievoorziening. Allereerst de informatie en communicatie tussen de winkels en de DC's. Vervolgens de informatie en communicatie tussen de DC's en de hubs. Dan de informatie en communicatie tussen de hubs onderling. En tenslotte de informatie en communicatie tussen de hubs en de winkels. De informatiestroom verloopt via datacommunicatie. Belangrijk is dat de informatie over de goederenstroom ruim eerder op de plaats van bestemming is dan de goederenstroom zelf. Dit laatste om

de betrouwbaarheid van de dienstverlening te waarborgen. Door meetpunten in het netwerk aan te brengen kan tevens de opdrachtgever beschikken over status reporting en een proof of delivery al dan niet via Internet.

Holland Packing Systems (HPS)

Opdrachtgevers krijgen de mogelijkheid om voor het **vervoer van de goederen** gebruik te maken van uniforme meermalige verpakkingseenheden, zoals rolcontainers en (plastic) bakken. Het grote voordeel is dat een dergelijk systeem binnen het netwerk een optimale uitwisselbaarheid garandeert. Dit lost voor het overgrote deel van de opdrachtgevers het probleem met de emballage op. Holland Packing Systems (HPS) is de organisatie die deze emballage eenheden beschikbaar stelt. HPS en HDS zijn hiervoor een samenwerkingsverband aangegaan. De emballage eenheden hebben binnen het netwerk van HDS een voor elke opdrachtgever te gebruiken afmeting i.e. collo-modulair. De emballage eenheden zijn dus overal omwisselbaar. Het vervoer van emballage wordt tot een minimum beperkt.

De opzet is dat in het gehele systeem identieke emballage eenheden worden gebruikt, waarvan de basis een vaste afmeting kent en die vervolgens op wens van de opdrachtgever uit verschillende samenstellingen kan bestaan. Op deze wijze ontstaan er geen eigendomsproblemen over de emballage eenheden. Het informatiesysteem is in staat na te gaan waar welke containers zich in het netwerk bevinden (tracking & tracing).

Een opdrachtgever heeft voor een bepaalde tijdseenheid een geschat aantal emballage eenheden nodig. Deze opdrachtgever plaatst tijdig een bestelling bij de regio hub in het gebied waar de opdrachtgever is gevestigd. De bestelling wordt, afhankelijk van de beschikbare voorraad, geleverd vanuit het depot in de regio waar het DC gevestigd is of vanuit het centrale depot. Dit gebeurt met een distributieauto die binnen het HDS netwerk operationeel is. HPS garandeert dat de verlangde aantallen op tijd bij de opdrachtgever afgeleverd worden. Vanaf het moment dat de bestelling wordt geleverd, staan de emballage eenheden bij HPS op naam van de debiteur als in bruikleen geregistreerd.

Het emballagemateriaal komt, wanneer het is gevuld, via het HDS systeem bij het verkooppunt van de opdrachtgever. Deze wordt daar leeg gemaakt en de eerstvolgende keer mee retour genomen naar de hub in de regio waar het verkooppunt gevestigd is. Op het moment dat de lege emballage-eenheden op de hub aankomen, wordt de

bruikleenperiode voor de opdrachtgever als beëindigd beschouwd. Dit materiaal staat daarna ter beschikking van opdrachtgevers in de regio waar er is ingeleverd.

Om dit proces beheersbaar te houden, is er door HPS een informatiesysteem ontwikkeld.

Hiervan kunnen de opdrachtgevers, ter verbetering van de efficiëntie en optimalisering van de goederenstromen, gebruik maken.

Het toepassen van bovengenoemde concepten stelt natuurlijk wel enige eisen aan uitvoerders. Zoals al eerder aangegeven is de beschikbaarheid van een hoogwaardig data-netwerk van groot belang. Er dient dus ook de bereidheid te bestaan om hierin te investeren. Een voor de hand liggende, maar daarom niet minder belangrijke, voorwaarde is de kwaliteit van het fysieke distributienetwerk. Een belangrijke factor hierin is bijvoorbeeld het aan klanten kunnen garanderen van de beschikbaarheid van emballagemateriaal.

Het gelijktijdig ontwikkelen en optimaliseren van zowel informatiestromen als fysieke stromen vraagt van uitvoerders een continue bereidheid tot procesinnovatie. De bijdrage van HDS ligt in het ontwikkelen van innovatieve concepten die dit vernieuwingsproces kunnen ondersteunen.

